

EL CAMÍ DE LES IMPERFECCIONS

Dr. Antoni López Quiles, Prv.
Professor de la Universitat de València
Rector de la Pobla de Farnals

Impressiona comprovar quantes energies hem invertit en la història per aconseguir la perfecció, supose que volent donar resposta a l'exhortació de Jesús en Mt 5,48: «sigueu perfectes com ho és el vostre Pare Celestial». És, crec, el gran somni que formula Jesucrist, ja que, si som imatge de Déu, haurem de reproduir també la seua conducta, de tal manera que vida monàstica, escales de perfecció i tants i tants intents de superar les limitacions humanes, els pecats personals i del món, són extraordinaris projectes de santedat. Admirem tots aquells que han seguit el camí de les perfeccions, els designem com a sants i els venerem. És una vida plena de bons desigs i d'excel·lents realitzacions, però que en molts casos comporta també greus frustracions per l'abisme entre anhels i possibilitats.

Pense, ara, en la pàgina de la creació del món, quan Déu crea l'home i la dona, es queda mirant-los i es complau: són magnífics, diu Déu en Gn 1,31, pagat de la seua obra: l'home i la dona, perfectes com a plenitud de complementació. El complagut Déu creador no tardarà a descobrir que el Paradís els ve gran; els ha fet lliures i prompte li planten cara perquè volen ser com Ell, però es fan dèbils per a les temptacions i sucumbiran a la primera, perquè no és, només, que Adam puga culpar Eva; és que un germà mata l'altre; el gènere humà es podrirà en temps del diluvi, o que el Creador es trobarà amb la pretensió de competència de Babel ... Quan em pregunte si Déu ignorava la dura naturalesa de les seues criatures, és només perquè em sorprén eixa inicial satisfacció del Senyor quan es complau de la seua obra, però ràpidament veig que Ell ja tenia en compte com anàvem a ser, com som. De fet, després del desastre del Paradís, es passa el temps fent pactes amb la sempre lliure humanitat i la resposta és, també sempre, la de la traïció, la vulneració de qualsevol aliança. «Açò ho acabe; establiré la Gran i Definitiva Aliança –pensa Déu– i els enviaré el meu Fill Jesús: “ací teniu el meu servent, el meu estimat, en qui m'he complagut. Posaré damunt d'ell el meu Esperit perquè porte la justícia a les nacions, No disputarà ni alçarà la veu; no la farà sentir pels carrers. No trencarà la canya clivellada, ni apagarà la torçuda que vacil·la fins que faça triomfar la justícia. I les nacions posaran l'esperança en el seu nom”», llegim en Mt 12,18-21.

Proposta d'amor entranyable (més concreta en Lc 4,18-19) que mereix la repulsa del poble (dels volguts fills de Déu) que s'emporten Jesús per a matar-lo (Lc 4,29), seguint la idea que el mateix Crist donà sobre el fill de l'amo de la vinya i els vinyaters homicides. (Lc 20,919). De veres; si no coneguérem la realitat de cada dia, ens quedaríem gelats de comprovar les dimensions de l'amor de Déu-Pare i les respostes de desamor dels fills. Inclús els «bons» dels relats evangèlics desapareixen al final. ¿On estan els pastors que adoren el Xiquet en Nadal? ¿Què fa la gent que s'admirava de la seua doctrina perquè parlava amb autoritat? ¿A on podríem trobar tots els curats per Jesús? ¿I els ressuscitats? ¿A on estan els apòstols? ¿Què s'ha fet de les multituds que el seguien? Més encara, si volguérem fer actuals eixes preguntes, és probable que tots miràrem i assenyalàrem els culpables i pecadors del costat (¡els qui van a missa o a les processons, però mira com son, veges quant de pecat!) sense adonar-nos que en tenim molts al costat que

també ens miren i ens assenyalen; molts que no perdonen els nostres pecats (o que ens n'atribuirien) com es veu que tampoc podem perdonar els seus. ¿No serà que reclamem una perfecció que no ens exigim personalment?

Ací puc començar a comprendre l'exhortació de Jesús a la perfecció, i és que un pare anhela sempre que el seu fill li semble, clar que sí, però eixe serà el desig, perquè el voldrà amb les seues imperfeccions, eixes que, si ho acceptem, es convertiran en les diverses portes d'entrada de Jesús a la nostra vida. Mireu: la nit de Pasqua, la nit de la gloriosa resurrecció de nostre Senyor Jesucrist, l'Església canta un antic himne, un preciós resum del misteri de l'Encarnació del Fill de Déu per a la nostra Redempció: «¡Oh, feliç culpa que ens ha merescut tan gran Salvador!». No; si resulta que l'Església parla bé del pecat («¡Oh feliç culpa!»). Sí, del pecat d'aquell que et cau mal i no li'l perdones, del teu pecat, i del meu; ¡feliços pecats, felices culpes! Per això, la pecadora que eixugà els peus del Senyor estimà tant, perquè molt li va ser perdonat. Ací puc començar a comprendre l'experiència de sant Pau, el perseguidor dels cristians: «on abunda el pecat, sobreabunda la gràcia de Déu», i aquell què té superabundància de gràcia pot practicar les Benaventurances, el gran somni de Déu per als seus fills, la colossal catedral de la vivència de la fraternitat en el amor.

L'amable lector ja ha comprés que no estic fent desaforades invitacions a pecar; no. Formule només el plantejament de realisme, d'acceptació del valor descumunal, absolut, del misteri insondable de la creu, que vol assumir tots els meus pecats. Si Déu envià el seu Fill Jesús al món a fi que no s'arribara a perdre ningú dels que el Pare li havia donat (Jn 6,40) i els seus seguidors s'escandalitzaren quan ho explicava, no és estrany que, ara, o bé convertim la nostra existència en un drama que no té salvació de tan pecadors com som (el cas de Judes) o ens eximim directament de culpa; en efecte, en molts casos ja no parlem de pecat i, per tant, no ens beneficiarem de la Redempció. Al contrari, el bon lladre, un delinqüent (potser un terrorista assasí) va ser santificat per Jesús en la mateixa creu: «Hui estaràs amb mi en el Paradís» (Lc 23,43); eixe lladre sant, perquè tingué una vida delectiva, arribà l'últim a Jesús, com els llauradors contractats al final del dia (Mt 20,1-16) i obtingué la paga eterna perquè, com el fill pròdig (Lc 15,11-32), reconegué la necessitat de la gràcia («Pare, he pecat contra el cel i contra tu; no sóc digne que em diguen fill teu») que és la porta de la gran festa celestial per la qual entrà el lladre i tot aquell que retorna al Pare, perquè reconeix que se n'havia anat.

Intente comprendre-ho: jo suppose que sóc dèbil perquè Déu m'ha fet dèbil, i veig que m'ha fet dèbil perquè eixa debilitat em faça possible notar que el necessite, de tal manera que el treball per convertir-me en fort no estarà malament, però si el Crist m'invita a perdonar el germà setanta vegades set al dia, és que jo també necessitaré altres tants perdons. ¿No som perfectes (imatge de Déu) i hem d'aspirar a la perfecció? Em pareix que es tracta d'aprofitar les nostres imperfeccions per a possibilitar la vinguda de Jesús a sanar la nostra vida. Si em sent molt perdonat, molt estimaré. Però hauré de reconèixer eixa necessitat, com el fill pròdig, com el sant bon lladre. La frustració, diria jo, dels d'Emaús (Lc 24,13-35) té molts significats: ací destaque el de la contemplació del fracàs de la creu; ells tenien una incapacitat –pareguda a la dels nostres temps– d'identificar el ressuscitat al seu costat i, com tants cristians actuals, consideren que els nostres temps són un fracàs (amb la corresponent blasfèmia, perquè l'home seria el fracàs de Déu) i pensen que açò no té perdó de Déu, com Judes (Mt 27,5). D'eixa manera, no hi haurà Porta del Cel.

Ara recorde les paraules de Jesús: «en el cel hi haurà més alegria per un pecador que es converteix que per noranta-nou justos que no necessiten convertir-se (Lc 11,7), que és, precisament, el qui Ell ha vingut a buscar; la conversió, per a Jesús, és la paràbola del tresor amagat o la perla (Mt 13,44-45), o siga, l'ansiada realització del Regne del cel ací en la terra (Mt 6,10). Alegria, per tant, en el cel quan t'acostes a Jesús i li demanes perdó. Estic segur que el fill pròdig havia resat moltes vegades el salm 103 d'una manera rutinària, però un bon dia el va sentir fet realitat en ell: «Com un pare s'apiada dels seus fills, / el Senyor s'apiada dels fidels, / perquè sap de quin fang ens va formar / i es recorda que som pols», perquè la sensibilitat de Déu Pare es commou quan un fill es lleva el vel de la perfecció i es reconeix tal com és, dèbil i necessitat de l'amor del Senyor.

Em fa l'efecte que el camí de perfecció és només per a aquells que poden respondre amb contundència a les dificultats que comporta, i aixos pareix que en són pocs. Però, perquè Déu no pot pensar només en una minoria, ha donat solucions per a la majoria, dèbils, pecadors, esgarriats, que també tenim dret a l'abraç amorós del Pare. Tenim, sí, una vida sinuosa, agressiva, convulsa, o plena dels pecats que la fan lletja (l'enfrontament per la divisió és dels més violents, perquè es tracta d'esgarrar el cos de Crist del qual tots en som membres; no oblidem que «diable» vol dir «separador»), però no sempre experimentada com a tal, sobretot pel convenciment que les coses que fem són les correctes i estem carregats de raó, encara que la nostra vida siga molt tòxica. Sovint som els justos que no necessitem conversió. Però si ens sap mal tot això, si busquem a Jesús –o ens deixem trobar per ell– convertirà tots aixos mals en camí de salvació, perquè ell sana tot allò que toca; inclús tocà la mort per a alliberar-nos del pitjor dels mals. Amb la creu de Crist, el cel a tocar... ¡Oh feliç culpa!